

TÜRKÇE'DE ÖN EK

*Hatice ŞAHİN**

ÖZET

Türkçe sondan eklemeli bir dil olduğu için kelime işletiminde ve türetiminde sürekli son ekleri kullanır. Türkçe'de ön ek yoktur. Türkçe tarihi boyunca yabancı dillerin etkisinde kalmış önceleri Arapça ve Farsça daha sonraları Fransızca ve İngilizce gibi dillerden çok sayıda kelimeler almıştır. Bu kelimeler arasında ön ekli kelimeler de vardır. Bu durum Türkçe'de ön ekli kelimelerin kullanılmaya başlamasına yol açmıştır. Bunun yanında yabancı kelimelere karşılık bulma çalışmalarında ön ekli kelimeleri Türkçeleştirirken birleşik kelime kurma yoluna da gidilmiştir. Türkçe'deki bu birleşik kelimeler zaman zaman ön ekli kelimeler gibi algılanmış ve Türkçe'de ön ek var mıdır sorusunu gündeme getirmiştir.

***Anahtar Kelimeler:** Ön ek, kelime yapımı, birleşik kelime.*

ABSTRACT

Prefix in Turkish

Because of Turkish being a language of suffixes these are used while creating or formulating words. There are no prefixes in Turkish. We have some cases in the Turkish language where there are sound upstarts because of doubling or strengthening words. But in these examples we have to talk about an abstarting pre sound other than a prefix. Turkish has been under influence since its history. At first, words were taken from Arabic and

* Doç. Dr.; Uludağ Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

Persian, and later from languages like English and French. Among these words there are also prefixes which have started the use in the Turkish language. In order to find an equivalent for foreign words compound words have been used to replace the meaning. These compound words, have been perceived as prefixes, and this has aroused the question of prefixes in the Turkish language. Its not to forget that prefixes add a meaning to the word they are connected to, they can not be used as independent words. Whereas in Turkish the words that seem like prefixes are independent words. Prefixes are seen only in foreign languages which are adopted to Turkish.

Key Words: *Prefix, creating words, compound words.*

Bilindiği gibi dünya dillerinde üç çeşit ek vardır. Ön ek, iç ek, son ek. Dilimiz bu eklerden son ekleri kullanır. Kelime kökünün ardına belli bir sırayla dizilen bu ekler, bir tek kökten çok sayıda anlam ve yapıda yeni kelimeler türetmeye yararlar.

Türkçe'nin belli dönemlerde etkilendiği Arapça, Farsça, Fransızca, İngilizce gibi dillerde ön ekler çok sık kullanılır. Bu dillerde ön eklerin yanında iç ekler de vardır. Kelime kökü aldığı bu iç ekler yoluyla kimi zaman tanınmaz hale gelir.

Ön ek: Kimi yabancı dillerde sözcük kökünün önüne gelerek sözcüğe belirli bir anlam katan ek (TDK 1993, s.923)

Ön ekler, aslında kendi başlarına belli bir anlamı da olan ve başka bir kelimenin önüne gelerek ona yeni anlamlar kazandıran, daha doğrusu kendi anlamını eklediği kelimeye katan eklerdir. Fransızca ve İngilizce'de kullanılan ön ekler Latince ve Yunanca kaynaklı eklerdir. Bu dillerde kullanılan ön eklerin Latin kaynaklıları; *ab (a, abs), ad (a, ac, af, ag, al, an, ap, ar, as, at), ambi, ante, bene, bi, circum, com (con, col, cor, co), contra, de, dis, ex (e), extra, in (il, im, ir), infra, inter, intra, mal, multi, ob, (of, op), per, post, pre, pro, re, retro, se, semi, sub, super, trans, tri, uni, ultra, vice. Yunan kaynaklıları; a (an), amphi, ana, anti, apo, cata, di, dia, dys, ec(ex), epi, eu (ev), hemi, hyper, hypo, meta, miso, mono, neo, para, pent, peri, poly, pro, pseud, syn (sym).* (Sezer, 1994, s.72) gibi eklerdir.

İslâmiyetin kabulüyle başlayan Türkçe'deki Arapça ve Farsça unsurların egemenliği Tanzimat'ın ilanıyla bir bakıma yerini batı dillerine daha çok Fransızca'ya bırakmıştır. Bu dönemde yurt dışına öğrenim amacıyla gönderilen gençler, yurda döndüklerinde bu dillerin ve ona ait kültürlerin etkisiyle özellikle Fransızca'ya ait kelimeleri çok kullanmışlardır. Bir süre sonra da bu kelimeler dilimize iyice yerleşmiştir. Türkçe'de batı dillerine ait kelimelerin kullanılmaya başlanması bu döneme rastlar. Bu

dillerden dilimize geçen ve her geçen gün sayısı artan kelimeler içinde ön ekli kelimeler önemli bir yer tutarlar. Daha sonraki dönemlerde aynı durum İngilizce için geçerli olmuştur.

Bizim bu yazıdaki amacımız, dilimize geçen ön ekli yabancı kelimeleri ve bu kelimelerdeki ön ekleri örnekleyerek bu yapıdaki kelimelerin Türkçe karşılıklarının bulunması sırasında karşımıza çıkan ve ilk anda ön ekli kelime olduğu izlenimini uyandıran ve dolaylı olarak bizi Türkçe’de ön ekler az da olsa kullanılmaktadır yargısına götüren birleşik kelimeleri örnekleyebilmektir.

Türkçe’deki yabancı kelimelere dolayısıyla ön ekli kelimelere Türkçe karşılık bulma çalışmaları Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren görülmektedir. Ne yazık ki bu çalışmaların sayısı bir kaç geçmemiş ve bu çalışmalarda teklif edilen kelimelerin bir çoğu tutulmamıştır. Daha sonraki dönemlerde karşılık bulma çalışmaları çeşitli nedenlerle hız kazanmıştır.

S.Sinanoğlu, T.Saraç, E.Özdemir’in ortak çalışması olan “*Batı Kaynaklı Sözcüklere Karşılık Bulma Denemesi*” (Sinanoğlu ve ark.,1972) adlı kitapta bulunan karşılıklardan:

Enfarktüs karşılığı tıkanca

Ekstre karşılığı özüt

Anatomi karşılığı yin bilim tutulmamıştır.

Buna karşılık:

Analjezik karşılığı ağrı kesici

Anakronizm karşılığı çağ aşım

İllegal karşılığı yasa dışı

Konfederasyon karşılığı devletler birliği

Otonomi karşılığı özerk

Otomotiv karşılığı iç itimli

Enflasyon karşılığı para şişkinliği kelimeleri tutulmuştur.

Kemal Demiray’ın “*Batı Dilleri Sözcüklerine Karşılıklar Kılavuzu*” eserinde de tutulmayan kelimeler vardır. Bu eserdeki karşılıkların bir çoğu tutulmuştur.

Alternatif seçenek

Amoral töre dışı

Anemi kansızlık

Anarşi kargaşa

Antifriz donma önler

Antitez	karşı sav
Dejenerasyon	yozaşma, soysuzlaşma
Akarte etmek	uzaklaştırmak, yok etmek
Hiyerarşi	aşama sırası
Metafizik	doğa ötesi
Monogami	tek evli, tek eşli

Günümüzde Türk Dil Kurumu, "*Dilimize sahip çıkıyoruz*" sloganıyla dilimizdeki yabancı kelimelere karşılıklar önermekte ve bu önerileri düzenli olarak kamuoyuna sunmaktadır. Karşılık olarak sunulan bu kelimelerin benimsenenlerinin yanında benimsenmeyenleri de mevcuttur.

Dilimizde gelmiş olduğu dillerdeki şekilde görülen ön ekler ve ön ekli kelimelerin bazıları şunlardır:

A Yunanca yokluk bildiren ön ek.

Ametal	Amoralizm
Amorf	
Anormal	Aritmik

AN Yunanca yokluk anlatan ön ek.

Analjezi	Anomali
Anemi	Anokronik
Anestezi	
Anonim	

ANTI Yunancadan alınma katıldığı kelimeye karşı, karşıt anlamı katan ön ek.

Antibiyotik	Antikor
Antidemokratik	Antipatik
Antifriz	Antitez

Bİ, BİS Latince ön ek olup önüne geldiği kelimeye çift, tekrar anlamı katar.

Binokl

DE, DES Fransızca kelimelerin önüne gelen ve olumsuzluk anlamı katan ek

Deblokaj	Demode
Deforme	Demonte

Dejenere	Deşifre
Dezavantaj	Dezakord
Dezabonman	Degajman

DİS Yunanca ön ek olup önüne geldiği kelimeye güçlük ve olumsuzluk anlamı katar.

Diskalifiye	Dislali
Disfazı	Dismami
Disfoni	Dismorf
Disfonksiyon	

EX Latince dışı, dışında, -dan başka anlamları veren ön ek

Exporte	Expresyonizm
Expresyon	Expresyonist

EXO Dışardan, dıştan bakılınca anlamı veren ön ek.

Exotermik	Exogami
-----------	---------

EPI Yunanca ön ek. Önüne geldiği kelimeye üzerinde anlamı verir.

Epiderm	Epigrafi
	Exotizm

FOS Yunanca ışık,parıltı anlamında ön ektir.

Fosfat	Fosfor
--------	--------

GEO (JEO) Yunanca bazı sözcüklerin başına getirilen ve yerle bir ilgisi olduğunu belirten ön ek.

Jeofizik	Jeolog
Jeoloji	

HETER(O) Yunanca olan bu ön ek önüne geldiği kelimeye öteki, öbür, başka anlamları katar.

Heterojen	Heterozigot
-----------	-------------

HYPO Aşağı, alt, daha alt anlamında ön ek

Hipoderm	Hipotenüs
Hipotez	Hipotansiyon

HYPER Üstünde, aşırı, yukarı, dışında anlamını katan ön ek.

Hipertansiyon	
---------------	--

HİDRO Su, suyla ilgili anlamı veren ön ek.

Hidrocefali	Hidrografi
Hidroelektrik	Hidroloji
Hidrojen	

HOMO Yunanca eş, benzer anlamı veren ön ek.

Homojen	Homonim
Homolog	Homoseksüel

İL -dan yoksun anlamında ön ek

İllegal	İllojik
---------	---------

İN -dan yoksun anlamında ön ek

İndirekt
İnorganik

İNER Latince ön ek. Önüne geldiği kelimeye göre, ara, arası anlamı katar.

İnterferometre	İnternasyonal
İnterkinez	İnterpol
İnterkoneksiyon	

İZO Yunanca eşitlik bildiren ön ek.

İzobar	İzotop
İzoterm	

KOZMO Yunanca evren anlamında ön ek.

Kozmogami	Kozmopolit
Kozmoloji	

KONTRA İtalyanca karşı, aksi yönde anlamında ön ek.

Kontrast	Kontgerilla
Kontratak	

KO, KOL, KOM, KON Latince birlik beraberlik anlamı veren ön ek.

Koalisyon	Kombina
Koleksiyon	Konferans
Kolektif	Konsantre

MAKRO Büyük, geniş anlamında ön ek.
Makrosefal Makrostopi

MİKRO Yunanca önüne geldiği kelimeye küçük anlamı katar.
Mikrofilm Mikrometre
Mikrofon

MONO Grekçe bir, tek anlamında ön ek.
Monarşi Monolog
Monist Monopol

NEO Yunanca ön ek önüne geldiği kelimeye yeni anlamı katar.
Neolitik Neozoik
Neoplazma

OTO Grekçe önüne geldiği kelimeye kendi, kendiliğinden anlamı katan ön ek
Otobiyografi Otopsi
Otokritik

PAN Yunanca bütün, birlik anlamı katan ön ek.
Panislamizm Panorama
Pankreas

PAR, PARA Yunanca boyunca, karşı, üstünde, yanında anlamı katan ön ek.
Paragraf Parakronizm
Paralel

POLİ Yunanca çok anlamı veren ön ek.
Poliandri Poliklinik
Politon

PRE İlk, evvelki, birinci anlamı veren Fransızca ön ek.
Prefabrik Prematüre
Prehistorya

PRO Yunanca ileride, önde anlamı veren ön ek.
Prolog Prova
Prototip

RE Latince yeniden, tekrar geri döndürmek anlamında ön ek.

Reaksiyon Redoks
Redaktör

SYN, SYM, SEM Yunanca birlikte anlamı veren ön ek.

Simetri Senfoni
Sempati Senkron

SÜR Latince anlamı süper olan bu ek kelimeye üstünlük kavramı katar.

Sürmenaj Sürşarj
Sürnatural

TELE Yunanca uzak, irak anlamında ön ek.

Teleferik Telemetre
Telefon Telepati

Türkçe'nin yapısında yer almayan ön eklerin bulunduğu bu kelimeler, dilimizde sıklıkla kullanılmaktadır.

Türkçe'de karşımıza çıkan bazı kullanımlar zaman zaman araştırmacıları, Türkçe'de ön ek vardır yargısına götürmüş, ya da en azından olabileceğini düşündürmüştür. Buna göre, pekiştirme durumunda sözcük kökünün önüne gelen pekiştirme ünsüzü bir ön ek gibi görülebilir. Bembeyaz, pespembe, masmavi, sımıcak gibi.

Bunun yanında ikilemelerde de bazı sesler kelime başında kullanılıp bir ön ek izlenimi uyandırabilir. Elbise melbise, sandalye mandalye, ev mev gibi.

Ayrıca Türkçe'de bazı kelimelerin başında görülen bir ön ses vardır. İldız-yıldız, ılan-yılan gibi. (Hatipoğlu, 1981)¹.

Bu örneklerde dikkat etmemiz gereken nokta, ön ek izlenimi uyandıran bu şekillerde görülen seslerin ön ek değil ön ses olmalarıdır. Çünkü ön ekler anlamları olan ve önüne geldikleri kelimelere bu anlamları katan eklerdir. Halbuki yukarıdaki kullanımlarda bu sesler, kelimenin anlamını pekiştirme, kuvvetlendirme gibi görevleri yerine getirirler.

¹ Hatipoğlu, Vecihe. (1981) *Türkçenin Ekleri*, TDK Yay., Ankara, 1981, s. 9
Yazar bu durumları örnekledikten sonra "Türkçe'de ön ek yoksa da sözcük başında türeyen ön sesler vardır ve bu önsesler, sözcüğün kökünü değiştirdiği gibi bütünü de etkilemektedir" diyerek bir anlamda Türkçe'de ön eklerin var olduğunu kabul eder bir üslup kullanmıştır.

Türk Dil Kurumu'nun ilk kurulduğu yıllarda ön ekler konusu bilim adamlarının bazıları "aşmak, taşmak, şaşmak"; "olmak, solmak, dolmak, yılmak"; ermek, sermek, vermek"; aymak, saymak, kaymak, yaymak" kelimelerini örnek vererek Türkçe'de ön eklerin bulunduğunu savunmuşlardır.

İbrahim Necmi ise ön eklerin yalnız Hint-Avrupa dillerinde bulunmadığını, bunların her hangi bir sözün başına getirilerek anlam değişikliği yaptığını söylemiş ve anti yerine yantı, yantısüel, anormal yerine dış ahlaksal kelimelerini kullanabileceğimizi savunmuştur.

F.Devellioğlu ve N. Kılıçkını birlikte hazırladıkları "En Yeni Okul Sözlüğü" (Devellioğlu ve Kılıçkını, 1974) adlı eserde ön ek tanımını verirken "Bazı yabancı dillerde kelime kökünün önüne gelerek kelimeye belirli bir anlam katan ek. Türkçe'de pek az bulunur. Asteğmen, asbaşkan gibi" açıklamasını yaparak Türkçe'de sayıca az da olsa ön ek bulunduğunu söylemişlerdir.

Vecihe Hatipoğlu da aşağıdaki açıklamada ön eklerin aslında ek değil kelime niteliği taşıdığını ve birleşik kelime oluşturduğunu söyleyerek Türkçe'deki bazı birleşik kelimelerde de ön eklerin kullanılmış olduğunu kabul edebileceğimizi dolayısıyla Türkçe'de ön eklerin bulunduğunu söylemenin mümkün olduğunu belirtmiştir.

Batı dillerinde ön ek olarak tanınan pek çok ekin aslında başı başına bir kelime olduğu bilinir: "con" ön eki ya da sözcüğü gibi. Buna göre bazı sözcüklerin başka bir sözcükle birleşerek ön ek görevini yükledikleri ileri sürülebilir. Kısaca iki sözcükten meydana gelmiş birleşik bir sözcükte, birinci sözcük ön ek durumuna geçmiş olabilir.

Gerçekten de dilimizde yukarıda verilen tanıma uygun biçimde oluşturulmuş bir çok kelime vardır. Yabancı kelimelere karşılık bulma çalışmaları sırasında türetilen yeri kelimelerde ve diğer bazı durumlarda ön ek izlenimi uyanır. Dilimizde bulunan, ön ekli kelimelerden doğrudan çevrilmiş ya da analogi yoluyla türetilmiş kelimeleri aşağıda vermeye çalışacağız. Böyle kelimelerin sayısı dilimizde her geçen gün artmaktadır. Bu kelimeler dilimizde birleşik kelime olarak kabul edilerek birleşik kelimelerin imlasına uygun biçimde yazılırlar.

ALT

Alt bölüm	Alt geçit
Alt cins	Alt kurul
Alt deri	Alt yapı

ANA

Ana deniz	Ana mal
-----------	---------

Ana dil	Ana yol
Ana kent	
ARA	
Ara deniz	Ara yön
Ara tümce	
ART	
Art avurt	Art damak
AST	
Astbaşkan	Astsubay
Asteğmen	
BAŞ	
Başçavuş	Başhakem
Başgarson	Başkent
Başhekim	
ÇİFT	
Çift ayaklılar	Çift sayı
Çift küme	
ÇOK	
Çok eşli	Çokgen
Çokgen	Çok yüzlü
DIŞ	
Dış kulak	Dış zar
Dış yüz	
EŞ	
Eş basınç	Eşcinsel
Eş biçim	Eş zaman

İÇ

İç bölge

İç deniz

İç deri

İç ses

İç tüzük

İLK

İlköğretim

İlk yardım

İlk sezi

KÜÇÜK

Küçükbaş

Küçük bey

Küçük dil

ORTA

Orta Çağ

Orta damar

Orta deri

Orta Doğu

ÖN

Ön ad

Ön alım

Ön belirti

Ön çalışma

Öngörü

ÖZ

Öz denetim

Özdeyiş

Öz yapı

Öz yönetim

ÜST

Üstçavuş

Üst deri

Üst diş

Üst geçit

Dilimizde kullanılan ön ekli yabancı kelimelerin ve gerek dilin kendi işleyişiyle ortaya çıkan gerek yabancı kelimelere analogi yoluyla türetilen ve yukarıda örneklere çalıştığımız kelimelerin sayısı her geçen gün artmaktadır.

Dilimiz, yukarıda da göstermeye çalıştığımız gibi yabancı dillerden geçen ön ekli kelimeleri ya olduğu gibi kullanmakta ya da Türkçeleştirerek karşılık bulma yoluna giderken yeni şekiller de üretmektedir.

İki unsurdan oluşan bu kelimeler dilimizde yabancı bir ön ek ile Türkçe bir kelimenin birleşmesi şeklinde de karşımıza çıkmaktadır. Türkçe'de ön ekler kullanılmaktadır yargısını ortaya çıkaran bu önemli değişiklik dilimizde özellikle son zamanlarda çok sık görülmektedir.

Mini etek, tele kulak, tele kız, süper güç, süper emeklilik, süper indirim, süper gelir gibi sayısı her geçen gün artan örnekler Türkçe'nin kendisine ait olmayan ancak Türkçe kelimelerle sık sık birleştirilerek, her geçen gün sayıları artan ön ekli kelimelerin dilimizdeki kullanımını göstermektedir. Ayrıca yukarıda örneklerini verdiğimiz birleşik kelimelerde ön ekler ek görevinde değil bir kelime görevinde kullanılır hale gelmişlerdir. Sıfat olarak kullanılan ön eklerin yanında isim olarak tek başına kullanılan örnekler de dilimizde uzun süreden bu yana görülmektedir. (Ersoylu, 1993)

Çeviri öğeler, *Bir dilden olduğu gibi ya da bir bölümüyle çevrilen, yabancı dildeki örneğine benzetilerek dilde oluşturulan sözleri, sözcük öbeklerini ve benzerlerini içerir.* (Aksan, 1981)

Çeviri öğelerin dilimizde görünüşleri farklıdır. Yabancı bir kelimeyi olduğu gibi dilin kendi unsurlarıyla karşılamak çevirme yollarından biridir. Bunun yanında birleşik kelime kurma yoluyla yabancı kelimeler dil unsurlarıyla karşılanabilir.

Gerçekte birleştirme, birleşik sözcük kurma, bir türetme, sözcük üretme yoludur. Türkçe'de de "öz, iç, dış" gibi tek heceli bazı sözcüklerle kurulan birleşikler, ön ek gibi etkili olmaktadır. Bu bakımdan Türkçe'de ön ek boşluğu genellikle, tek heceli sözcüklerle doldurulur (Hatipoğlu, 1981).

Türkçe'de ön eklerin de var olduğu düşüncesini ortaya çıkaran kelimelerin öncelikle geldiği dildeki yapısını incelemek doğru bir tutum olacaktır. Birleşik kelimelerin dilimize çevrildiği örnekler ile ön ekli kelimelerin dilimize çevrildiği örnekler dilimizde aynı biçimde ele alınmaktadır. Başka bir deyişle ön ekli izlenimini uyandıran Türkçe kelimelerin hepsinin kendi dillerindeki karşılıkları ön ekli kelimeler değildir. Bunun yanında ön ekli kimi yabancı kelimeleri dilimize çevirirken dilimizin başka karşılama yöntemlerini de kullanırız. A- ön ekli kelimeler dilimizde dış kelimesiyle kurulan birleşik isimler ya da ol- fiilinin olumsuz yapısıyla kurulan birleşik fiil yapısıyla ya da yokluk bildiren -sız ekiyle türetilen kelimelerle karşılanmaktadır. Ametal > metal olmayan, amorf > biçimsiz, amoralizm > töredışıçılık, ahlakdışıçılık gibi, İnter- ön ekli kelimelerde de aynı durumla karşılaşıyoruz. İnternasyonel > uluslararası..

Bunun yanında bir çok örnekte ön ekleri karşılayan kelimeler birleşik yapının önünde kullanılmaktadır. Bu örnekler dilimize olduğu gibi çevrilen örneklerdir. İzobar> eşbasınç, kontratak> karşı atak, otokritik>öz eleştiri, poliandri> çok kocalılık gibi. İlk bakışta ön ekli olduğu düşünülen dolayısıyla Türkçe’de de ön eklerin bulunduğu izlenimini uyandıran bu kelimeleri incelediğimizde dikkat etmemiz gereken çok önemli bir nokta karşımıza çıkmaktadır. Batı dillerindeki ön ekler, anlamları olan ancak tek başlarına kullanılmayan bağımlı birimlerdir başka bir deyişle eklerdir. Bu ekler dilin diğer unsurları gibi anlam taşımayan, çekime girmeyen ancak yeni anlamda kelimeler türeten parçalardır. Dilimizde ön ek gibi kullandığımız birimler ise anlamları olan, tek başlarına kullanılabilen, çekime girebilen, türetme eklerini alarak yeni yapılarla ve anlamlara bürünebilen, ek özelliği taşımayan bağımsız birimler başka bir deyişle kelimelerdir. Bu yüzden dilimizdeki yabancı kelimelere karşılık olan bu kelimeleri türemiş kelimeler değil birleşik kelime saymalı ve dilimizde ön ek izlenimi uyandıran birimlerin ön ek değil bağımsız birer kelime olduğunu bilmeliyiz.

KAYNAKÇA

- Aksan, Doğan. (1981) *Her Yönüyle Dil, Ana Çizgileriyle Dilbilim 3*, TDK Yay. Ankara, 1981, s. 35.
- Devellioğlu, Ferit. Kılıçkını, Nevin. (1974) *En Yeni Okul Sözlüğü*, Rafet Zaimler Kitabevi, İstanbul 1974.
- Vecihe Hatipoğlu, *Türkçenin Ekleri*, TDK Yay. Ankara 1981, s.9.
- Ersoylu, Halil. (1993) *Batı Kökenli “Ön Ek’lerin Türk Dilinde” “Kelime” Olarak Kullanılması*, Türk Dili, S.497, Mayıs 1993, s.326-333.
- Sezer, Ayhan. (1994) *Word Power for Proficiency in English*, Hacettepe-Taş Yay. Ankara, s.72.
- Sinanoğlu, Samim, Saraç, Tahsin, Özdemir, Emin. (1972) *Batı Kaynaklı Sözcüklere Karşılık Bulma Denemesi*, Ankara Üniversitesi Basımevi, TDK Yay, Ankara.
- Türkçe Sözlük*, TDK Yay. Ankara, 1983, s. 923.